

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2
Instructional Leadership of 21st Century School Administrators
under Yala Primary Educational Service Area Office 2

ดาโอะ บาฮี^{1*}, จรุณี เก้าเอี้ยน²
Da-oh Bahee^{1*}, Jarunee Kao-ian²

^{1*}นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

²ศษ.ด., รองศาสตราจารย์, อาจารย์สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

^{1*}M.Ed, Master's student of Educational Administration Program, Faculty of Education, Yala Rajabhat University

²Ed.D., Associate Professor, Lecturer of Educational Administration Program, Faculty of Education, Yala Rajabhat University

*Corresponding author: 736493017@yru.ac.th

(Received: April 18, 2023; Revised: May 25, 2023; Accepted: June 30, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา และ 3) เพื่อประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 169 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม จำนวน 169 ฉบับ หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ผ่านทุกข้อ หาค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีอิสระและค่าเอฟ ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, $S.D.=0.46$) 2) ผลการเปรียบเทียบผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกขนาดของสถานศึกษา ภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารควรพัฒนาสื่อการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้ครูค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ผู้บริหารควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่เอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียน และผู้บริหารควรมีการวัดประเมินผลและการวิจัยโดยส่งเสริมให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งภายในและนอกสถานศึกษา

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2, ศตวรรษที่ 21

Abstract

This independent study had three objectives: 1) to study the level of Instructional leadership of school administrators in the 21st century, Yala Primary Educational Service Area Office 2, 2) to compare the academic leadership of school administrators in the 21st century, Yala Primary Educational Service Area Office 2 classified by gender, educational background, work experiences and the size of the schools, and 3) to compile recommendations on academic leadership of school administrators in the 21st century, Yala Primary Educational Service Area Office 2. The sample group used for this independent research consisted of 169 individuals determined using Craigie and Morgan's table. Data was collected through a questionnaire 169 copies which assessed content validity (IOC), resulting in a value of 0.67-1.00. the reliability coefficient which yielded a value of 0.92 The data were analyzed by statistical values, including frequency, percentage, mean, standard deviation T-value and F-value test

The results found that 1) The level of the Instructional leadership of school administrators in the 21st century, Yala Primary Educational Service Area Office 2 in overall was at the highest level ($\bar{X}$ = 4.51, S.D.=0.46) 2) The comparative results of academic leadership of school administrators in the 21st century, classified by gender, educational background and work experiences, overall, they were not different. In the aspect of size of schools, overall, it was statistically significantly different at the .05 level 3) Instructional leadership recommendations for school administrators in the 21st century, administrators should develop learning materials by encouraging teachers to conduct the research for learning materials development. Executives should develop learning resources by establishing a learning resource in the community that is conducive to the knowledge building of the learners. Administrators should measure, evaluate and research by encouraging teachers to disseminate research results both within and outside educational institutions.

Keywords : Academic Leadership, School Administrators, Yala Primary Educational Service Area Office 2, 21st century

บทนำ

ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Academic Leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นสภาพที่ผู้บริหารสถานศึกษาอาศัยความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ ความรู้เกี่ยวกับการสอนและความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรเป็นพลังขับเคลื่อนทางการศึกษา ผู้นำเช่นนี้ เรียกว่า ผู้นำทางวิชาการ ผู้นำทางวิชาการต้องมีความสามารถในการสื่อสารและแสดงให้นักเรียน ครูและผู้ปกครองเห็นว่า กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญและมีคุณค่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นสัญลักษณ์ที่เป็นแรงขับเคลื่อนและมีภาวะผู้นำทางวิชาการ (Mcilvan, 1986)

เมื่อเราพิจารณาภาวะผู้นำที่มีคุณสมบัติและคุณลักษณะที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาระบบการจัดการการศึกษาและสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืนในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องอาศัยผู้นำทางการศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ หรือผู้นำที่มุ่งเน้นความสำคัญในการส่งเสริมงานวิชาการ ซึ่งครอบคลุมภารกิจสำคัญของสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดแหล่งเรียนรู้ และการวัดประเมินผล งานนิเทศ การศึกษา งานประกันคุณภาพ ตลอดจนงานสื่อและเทคโนโลยีที่ส่งเสริมการจัดการศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด

ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ทองถิ่น จึงถือได้ว่างานวิชาการ คือ หัวใจของงานบริหารสถานศึกษาและงานบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษาที่จะต้องสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ชุมชนและสังคมต้องการ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ คุณลักษณะและคุณสมบัติดังกล่าว ไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมี หรือหมั่นฝึกฝน ตลอดจนพัฒนาตนเองให้มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นคุณสมบัติสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งเป็นองค์การที่มีจุดมุ่งหมายและพันธกิจที่ซับซ้อนกว้างไกลโดยทั่วไป เพราะต้องคำนึงถึงสำคัญในการบรรลุ เป้าหมายขององค์กร ทั้งในเชิงการบริหารงานด้านต่าง ๆ และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา ดังที่ สิริญาพร มุกดา (2558) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ ต้องเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการจัดการ ในสถานศึกษาที่ส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพจะต้องมีความรู้มีทักษะ และเจตคติที่ดีต่อระบบประกันคุณภาพที่จะช่วย ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ต้องเป็นผู้นำในการบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งถือเป็นหัวใจของการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 มีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่รับผิดชอบ 3 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอบันนังสตา อำเภอยะหา และอำเภอคางงู มีสถานศึกษาทั้งสิ้น 68 สถานศึกษา ซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ในสาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีผลกระทบการสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2547 จนถึงปัจจุบันอย่างนี้ ชินิเพ็ญ ศรีชัย (2561) กล่าวว่า ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่อำเภอ จังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส ที่เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง 18 ปีแล้ว ได้ส่งผลกระทบต่อชีวิต ทรัพย์สิน และประสิทธิภาพ ด้านการศึกษา และยังได้กล่าวว่าจากที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) ได้ประมวลปัญหาทางการศึกษา ในพื้นที่ดังกล่าว พบปัญหาสำคัญดังนี้ คือ ปัญหาด้านคุณภาพการศึกษา พบว่า นักเรียนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบของสำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ หรือ โอเน็ต จะดีขึ้นตามลำดับ ทว่าผลการคะแนนทดสอบในภาพรวมยังต่ำกว่าร้อยละ 50 ในปีการศึกษา 2561-2563 (กลุ่มพัฒนา การศึกษา, 2563) และจากการรายงานสรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2561 และปี การศึกษา 2562 ปรากฏว่าสถานศึกษาที่อยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 มีคะแนนต่ำกว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่น ๆ ซึ่งอยู่ในจังหวัดเดียวกัน (กลุ่มพัฒนาการศึกษา, 2563)

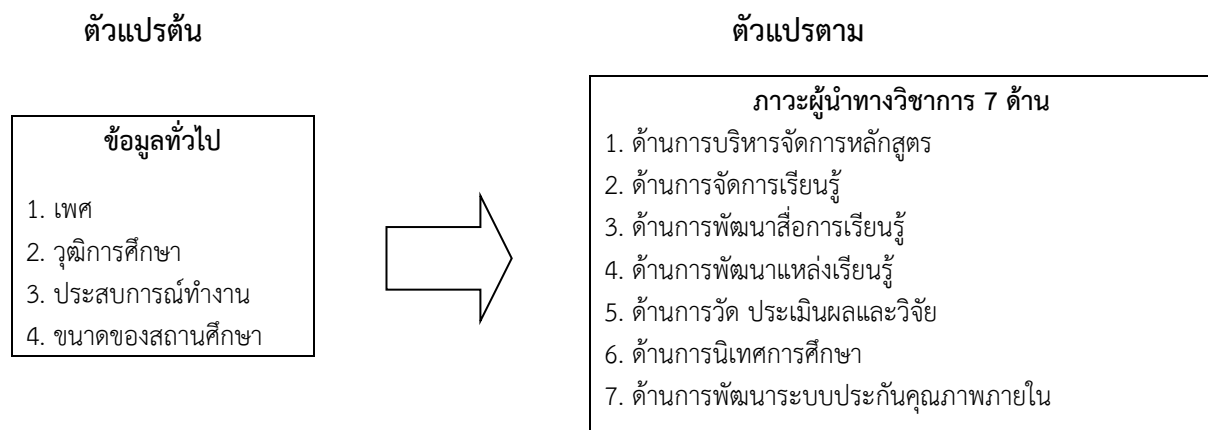
จากสภาพความเป็นมาของปัญหาและปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำทาง วิชาการในศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างดีเพื่อเป็นผู้นำและสร้างพลังความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา ทั้งครู วิชาการ ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนให้สูงขึ้นตามเกณฑ์การวัดผลประเมินผลและเป็นไปตามความมุ่งหมายและหลักการของ พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากิจการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ยะลา เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ยะลา เขต 2 จำแนกตามตัวแปร เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ยะลา เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษา ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจากการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) (สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา, 2547) (สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า, 2553), (ปฐม ปรีบุญนังกูร, 2554) (บาลกิจ ภาษา, 2560) และ (ปิยพร บุญใบ, 2563) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 301 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 ปีการศึกษา 2565 169 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลากแบบไม่คืนกลับ

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ 1) เพศ 2) ระดับการศึกษา 3) ประสบการณ์การทำงาน 4) ขนาดของสถานศึกษา

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำนวน 7 ด้าน 1) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 4) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 5) ด้านการวัดประเมินผลและวิจัย 6) ด้านการนิเทศการศึกษา 7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ใน 7 ด้าน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยมีวิธีการดังนี้ คือ

1. จัดทำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนฯ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม จำนวน 169 ชุด ถึงสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยตรง พร้อมขอความร่วมมือส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยภายใน 15 วัน นับตั้งแต่ได้รับแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง จำนวน 169 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 พร้อมตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วดำเนินการบันทึกข้อมูล วิเคราะห์ สรุปผลการวิเคราะห์ ตามขั้นตอนการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปซึ่งดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยการแยกข้อมูลตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา โดยวิธีการหาความถี่ ค่าร้อยละ และบรรยายประกอบตาราง

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 โดยวิธีหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อและโดยภาพรวมทั้ง 7 ด้าน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าการทดสอบที (t-Test) แบบเป็นอิสระต่อกันเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางและการบรรยาย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าการทดสอบเอฟ (F-Test) เพื่อเปรียบเทียบ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดสถานศึกษา เมื่อพบความแตกต่าง ทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างตอบกลับแบบสอบถาม เป็นเพศหญิง จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 81.7 และเป็นเพศชาย จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 เป็นผู้มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 81.1 และเป็นผู้มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี มีจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 เป็นผู้สอนในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 62.7 เป็นผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 และเป็นผู้สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7 ตามลำดับ

2. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 4 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และด้านการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ และ 3 ด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการวัดประเมินผล และวิจัย รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 ภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ความคิดเห็น	ลำดับที่
1. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	4.57	0.47	มากที่สุด	1
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	4.56	0.48	มากที่สุด	2
3. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้	4.46	0.51	มาก	7
4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.47	0.53	มาก	5
5. ด้านการวัดประเมินผลและวิจัย	4.46	0.52	มาก	6
6. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.51	0.55	มากที่สุด	4
7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	4.53	0.54	มากที่สุด	3
รวม	4.51	0.46	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ยะลา เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D.=0.46) เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D.=0.47) รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.56$, S.D.=0.48) และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 4.53$, S.D.=0.54) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.46$, S.D.=0.52)

3. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดสถานศึกษา ผลปรากฏดังตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามเพศ ชาย (n=31) หญิง (n=138)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	เพศ				t	Sig
	ชาย (n=31)		หญิง (n=138)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	4.55	0.51	4.57	0.47	-0.158	0.437
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	4.55	0.62	4.56	0.45	-0.118	0.443
3. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้	4.39	0.59	4.48	0.49	-0.817	0.207
4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.48	0.57	4.47	0.53	-0.147	0.442
5. ด้านการวัดประเมินผลและวิจัย	4.44	0.60	4.47	0.50	-0.238	0.406
6. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.45	0.57	4.52	0.54	-0.711	0.239
7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	4.43	0.67	4.55	0.51	-0.882	0.192
รวม	4.47	0.59	4.51	0.50	-0.488	0.313

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามเพศ พบว่าภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปริญญาตรี (n=137) สูงกว่าปริญญาตรี (n=32)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ระดับการศึกษา				t	Sig
	ปริญญาตรี (n=137)		สูงกว่าปริญญาตรี (n=32)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	4.53	0.49	4.72	0.38	-.2026*	0.022
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	4.55	0.47	4.58	0.56	-.275	0.391
3. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้	4.42	0.52	4.65	0.43	-2.366**	0.009
4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.45	0.53	4.56	0.55	-.998	0.160
5. ด้านการวัดประเมินผลและวิจัย	4.45	0.51	4.55	0.58	-1.002	0.159
6. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.51	0.55	4.52	0.53	-.112	0.455
7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	4.50	0.54	4.65	0.53	-1.386	0.084
รวม	4.48	0.51	4.60	0.51	-1.298	0.099

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการบริหารจัดการหลักสูตร แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 5 ปี (n=25) 5-10 ปี (n=54) 10 ปี ขึ้นไป (n=90)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ประสบการณ์การทำงาน						F	Sig
	น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		10 ปี ขึ้นไป			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	4.49	0.43	4.60	0.51	4.57	0.46	0.41	0.66
2. ด้านการจัดการจัดการเรียนรู้	4.56	0.47	4.67	0.42	4.49	0.51	2.40	0.09
3. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้	4.41	0.49	4.52	0.53	4.44	0.51	0.54	0.58
4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.45	0.49	4.56	0.56	4.43	0.53	0.99	0.37
5. ด้านการวัดประเมินผลและวิจัย	4.42	0.50	4.56	0.50	4.42	0.54	1.29	0.27
6. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.45	0.58	4.59	0.54	4.48	0.54	0.79	0.45
7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	4.46	0.59	4.57	0.54	4.52	0.53	0.35	0.69
รวม	4.46	0.51	4.58	0.51	4.47	0.52	0.97	0.36

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่าภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่าง

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา เล็ก (n=33) กลาง (n=106) ใหญ่ (n=10)

ภาวะผู้นำทาง วิชาการ	ขนาดของสถานศึกษา						F	Sig	คู่ที่แตกต่าง
	เล็ก		กลาง		ใหญ่				
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1. ด้านการบริหาร จัดการหลักสูตร	4.5	0.48	4.50	0.47	4.80	0.39	6.130**	0.003	(2,3) ,(1,3), (1,2)
2. ด้านการจัดการ เรียนรู้	4.4	0.45	4.52	0.49	4.76	0.43	4.226*	0.016	(2,3) ,(1,3), (1,2)

ภาวะผู้นำทาง วิชาการ	ขนาดของสถานศึกษา						F	Sig	คู่ที่แตกต่าง
	เล็ก		กลาง		ใหญ่				
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
3. ด้านการพัฒนาสื่อ การเรียนรู้	4.38	0.48	4.39	0.51	4.73	0.45	7.254**	0.001	(2,3) ,(1,3), (1,2)
4. ด้านการพัฒนา แหล่งเรียนรู้	4.35	0.54	4.39	0.55	4.79	0.34	9.199***	0.000	(2,3) ,(1,3), (1,2)
5. ด้านการวัด ประเมินผลและวิจัย	4.32	0.50	4.42	0.53	4.36	0.54	5.775**	0.004	(2,3) ,(1,3), (1,2)
6. ด้านการนิเทศ การศึกษา	4.34	0.58	4.46	0.56	4.78	0.39	6.871**	0.001	(2,3) ,(1,3), (1,2)
7. ด้านการพัฒนา ระบบประกัน คุณภาพภายใน	4.41	0.53	4.45	0.57	4.83	0.32	8.323***	0.000	(2,3) ,(1,3), (1,2)
รวม	4.39	0.51	4.44	0.52	4.68	0.41	6.82	0.000	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันทุกด้าน เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe's Method) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผลและวิจัย ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ทั้ง 7 ด้าน พบว่าครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 พบว่าทั้ง 7 ด้านแตกต่างกัน พบคู่ที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน 3 คู่ ทั้ง 7 ด้านเหมือนกัน ดังนี้ คู่ที่หนึ่ง คือ ครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดกลางกับครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ คู่ที่สอง คือ ครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดเล็กกับครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ และคู่ที่สาม คือ ครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดเล็กกับครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนด ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 จำนวน 7 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารจัดการหลักสูตร 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 4) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 5) การวัดประเมินผลและวิจัย 6) การนิเทศการศึกษา 7) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีมากที่สุด 4 ด้าน และมาก 3 ด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของอับดุลรอห์มัน มะมิง (2564) ที่ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ ครูผู้สอนอาจเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีมาตรฐานตามเกณฑ์ ที่ ก.ค.ศ. กำหนด และมีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างแท้จริง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางที่ผู้บริหารต้องการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษานั้นเอง

2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

2.1 การเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ พบว่า ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของมะไซดี อับดุลกอเดอร์ (2565) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เขต 3 พบว่า ครูเพศชายและครูหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ ทั้งนี้เนื่องจากมาจากงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา ผู้บริหารจึงให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก จึงทำให้ทั้งบทบาทของครูผู้สอนเพศชายและครูหญิงจะต้องทำหน้าที่งานด้านวิชาการไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบจำแนกตามวุฒิการศึกษา 2 พบว่า ภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการบริหารจัดการหลักสูตร และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของสิตีปาดิเมาะ ลาเตะ (2565) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอหรือสาละ จังหวัดปทุมธานี พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากมาจากครูที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมองผู้บริหารสถานศึกษา ว่าให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการพัฒนาในการศึกษาหาความรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพและความสามารถของตนเองอยู่เสมออย่างเท่าเทียมกัน ไม่แบ่งแยกระหว่างวุฒิการศึกษาที่ต่างกัน เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพ

2.3 การเปรียบเทียบจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ตามความคิดเห็นของครู พบว่า ภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของข้าวทิพย์ ทีสุเก (2564) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ที่ส่งผลสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ด้านการบริหารและภาวะผู้นำ โดยพัฒนาตนเองทางด้านวิสัยทัศน์และการบริหารงานตามการปฏิรูปการศึกษาและได้นำมาพัฒนาวิชาชีพเป็นแนวและมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้นประสบการณ์การทำงานของครูที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการไม่แตกต่างกัน

2.4 การเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน โดยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระวุฒิชัย สุขสวัสดิ์ (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเกิดจากครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกันมองว่าขนาดสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานมีผลต่อปัจจัยในการบริหารงาน เกิดจากผู้บริหารสถานศึกษามีประสบการณ์ในการบริหารงานที่ต่างกัน โดย ส่วนใหญ่ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่จะมีประสบการณ์การทำงาน ที่มาก ใกล้เคียงอายุราชการ ผ่านประสบการณ์ร้อนหนาวมามาก ในทางกลับกันมีความแตกต่าง พอสมควรกับผู้บริหารสถานศึกษาหน้าใหม่ ยังมีประสบการณ์น้อยในการบริหาร

3. ประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 พบว่าครูผู้สอนในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ได้เสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ดังนี้

3.1 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ควรมีการสนับสนุนการสอนของครูโดยจัดหาเอกสารหลักสูตร งบประมาณวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน พร้อมทั้งมีการนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นและมีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ

3.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ ควรมีการติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู โดยตรวจแผนการสอนหรือบันทึกการสอนของครู รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทางวิชาการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนนอกสถานที่ ตลอดจนร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับผู้มีส่วนได้เสียในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ปลอดภัยให้กับผู้เรียน

3.3 ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ควรมีการส่งเสริมให้ครูศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และกำกับติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ ประกอบกับการกำหนดนโยบายกระตุ้นการใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัย

3.4 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ควรมีการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่เอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียน และส่งเสริมให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาและพื้นที่ใกล้เคียงโดยเน้นความปลอดภัยเป็นหลัก รวมทั้ง กำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพ เกี่ยวกับการใช้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้

3.5 ด้านการวัดประเมินผลและการวิจัย ควรมีการส่งเสริมให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งภายในและนอกสถานศึกษา และการสร้างขวัญและกำลังใจ ให้รางวัล ยกย่องชมเชย พร้อมทั้งพิจารณาความดีความชอบแก่ครูที่ทำการวิจัยในชั้นเรียน

3.6 ด้านการนิเทศการศึกษา ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา กับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา และมีการติดตาม จัดให้มีระบบนิเทศงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา

3.7 ด้านการพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายใน ควรมีการชี้แจงครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ พร้อมทั้งจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานของสถานศึกษา และดำเนินงานตามแผนพัฒนาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ ดังนี้

1.1 จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนเพศหญิง จำนวน 138 คิดเป็นร้อยละ 81.7
 1.2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 81.1
 1.3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3
 1.4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 62.7

2. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

2.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 4 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายใน

และด้านการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ และ 3 ด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการวัดประเมินผล และวิจัย รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา

3.1 ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามเพศ ภาพรวมและรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน

3.2 ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ภาพรวมและรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน เว้นแต่ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้

3.3 ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน

3.4 ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผลและวิจัย ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ทั้ง 7 ด้าน พบว่า ครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 พบว่า ทั้ง 7 ด้านแตกต่างกัน เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe's Method) พบคู่ที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน 3 คู่ ทั้ง 7 ด้านเหมือนกัน ดังนี้ คู่ที่หนึ่ง คือ ครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดกลางกับครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ คู่ที่สอง คือ ครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดเล็กกับครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ และคู่ที่สาม คือ ครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดเล็กกับครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ควรมีการส่งเสริมให้ครูศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และกำกับติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ ประกอบกับกำหนดนโยบายกระตุ้นการใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัย

1.2 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ควรมีการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ที่เอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียนและส่งเสริมให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาและพื้นที่ใกล้เคียง โดยเน้นความปลอดภัยเป็นหลัก รวมทั้งกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพเกี่ยวกับการใช้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้

1.3 ด้านการวัดประเมินผลและการวิจัย ควรมีการส่งเสริมให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งภายในและนอกสถานศึกษา และการสร้างขวัญและกำลังใจ ให้รางวัล ยกย่องชมเชย พร้อมทั้งพิจารณาความดีความชอบแก่ครูที่ทำการวิจัยในชั้นเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 และเขต 3

2.2 ควรศึกษาขนาดสถานศึกษาที่มีผลต่อความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 และเขต 3

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร: ครุสภา.
- กลุ่มพัฒนาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค 7. (2563). รายงานผลการศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานศึกษาธิการ 7. ยะลา: สำนักงานศึกษาธิการภาค 7.
- ข้าวทิพย์ ทิสุกะ. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชินีเพ็ญ ศรีชัย.(เมษายน 2561) แนวทางการแก้ปัญหาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 24(ฉบับพิเศษ), 1-9.
- บาลกีส กาชา. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรงปินัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1. การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ปฐม ปรีปนังกูร. (2554). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปิยพร บุญใบ. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พระวุฒิชัย สุขสวัสดิ์. (มิถุนายน 2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2. วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร, 5(2), 25-37.
- มะไซดี อับดุลกอเดร์. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส. การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สิริญาพร มุกดา. (2558). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สีตีปาตีเมาะ ลาเต๊ะ. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 9(3), 542-554.
- สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า. (2553). ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ใหม่. กรุงเทพฯ: เอส.พี.เอ็น.การพิมพ์.
- สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. (2547). เอกสารประกอบการสัมมนาประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ. นครปฐม: โรงพิมพ์ ส.ประจักษ์ นครปฐม.

- อับดุลรอห์มัน มะมิง. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3. *วารสารอัลฮิกมะฮ์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี*, 11(22), 291-304.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Mcilvan, L. O. (1986). *The time trap*. New York: Amacom.